

Vlaams
Parlement

stuk **1413** (2011-2012) – Nr. 1
ingediend op 21 december 2011 (2011-2012)

Gedachtewisseling

over de risicoverzekering voor de land- en tuinbouw

Verslag

namens de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
uitgebracht door mevrouw Tinne Rombouts

*Samenstelling van de commissie:**Voorzitter:* de heer Jos De Meyer.*Vaste leden:*

de heren Lode Ceysens, Jos De Meyer, mevrouw Tinne Rombouts, de heer Jan Verfaillie;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, de heer Stefaan Sintobin, mevrouw Linda Vissers;
de heren Karlos Callens, Marc Vanden Bussche;
mevrouw Els Robeyns;
de heer Mark Demesmaecker, mevrouw Tine Eerlingen;
de heer Peter Reekmans;
de heer Dirk Peeters.

Plaatsvervangers:

de heren Robrecht Bothuyne, Jan Durnez, Marc Van de Vijver, Johan Verstreken;
de heren Pieter Huybrechts, Chris Janssens, mevrouw Marleen Van den Eynde;
mevrouw Lydia Peeters, de heer Bart Tommelein;
de heren Marcel Logist, Bart Martens;
de heer Matthias Diependaele, mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck;
mevrouw Patricia De Waele;
de heer Hermes Sanctorum.

INHOUD

I.	Inleidende uiteenzetting door mevrouw Isabelle Magnus, beleidsmedewerker	4
1.	Het huidige Europese kader	4
2.	Het toekomstige Europese kader	4
3.	Vlaamse initiatieven: verleden.....	5
4.	Vlaamse initiatieven: toekomst	6
II.	Bespreking	6
III.	Uiteenzetting door de heer Bernard Desmet, Assuralia.....	7
1.	Plaats van het risicobeheer in het beleid.....	7
2.	Bestaande verzekeringsproducten.....	7
3.	Ontwikkelen van verzekeringsdekking.....	7
4.	Weersverzekeringen	8
IV.	Bespreking	9

Op 16 november 2011 organiseerde de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid een gedachtewisseling over de risicoverzekering voor de land- en tuinbouw, met mevrouw Isabelle Magnus, beleidsmedewerker van de afdeling Landbouw- en Visserijbeleid van het Departement Landbouw en Visserij, de heer Bernard Desmet van Assuralia, de heer Luc Nijs van KBC Verzekeringen en de heer Johan Galle van AG Insurance.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR MEVROUW ISABELLE MAGNUS, BELEIDSMEDEWERKER

Mevrouw *Isabelle Magnus* geeft een algemene toelichting over het risicobeheer in Vlaanderen, met focus op productierisico's.

De landbouwers worden met heel veel risico's geconfronteerd – prijs-, markt-, institutionele en aansprakelijkheidsrisico's –, maar in deze toelichting worden de productierisico's belicht, met specifieke aandacht voor de gewasverzekeringen.

1. Het huidige Europese kader

Op dit ogenblik valt het risicobeheer onder artikel 68 van pijler I van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB), schetst mevrouw Magnus. Onder artikel 68 zijn de lidstaten vrij om een aantal beleidskeuzes te maken. Inzake risicobeheer is binnen artikel 68 ondersteuning van gewasverzekeringen en van verzekeringen tegen dier- en plantenziekten mogelijk, naast de ondersteuning van fondsen voor dier- en plantenziekten.

Verzekeringen kunnen binnen het huidige beleidskader ondersteund worden via een premiesubsidie. Tot maximum 65 percent van de premie kan vergoed worden aan de landbouwer. Deze overheidsbijdrage bestaat voor 75 percent uit EU-middelen en voor minimum 25 percent uit Vlaamse middelen. Om conform te zijn met de World Trade Organization (WTO) mogen enkel producten gesubsidieerd worden die schade groter dan 30 percent vergoeden.

Voor de fondsen voor dier- en plantenziekten kan eveneens 65 percent gesubsidieerd worden, met dezelfde verdeling tussen EU- en Vlaamse middelen als voor de verzekeringen. Financiële kosten voor landbouwers kunnen betaald worden, maar ook de administratieve kosten voor het opzetten van een dergelijk fonds en de terugbetaling van kapitaal en intrest als het fonds moet lenen.

Al deze initiatieven kunnen gefinancierd worden met niet-gebruikte middelen van directe steun, maar een lidstaat kan ook beslissen om de directe betalingen tot maximum 10 percent af te romen.

Dit zijn de mogelijkheden van risicobeheer in de enge zin van het woord, maar daarnaast behoren ook marktinstrumenten of intern risicobeheer onder pijler II (bijvoorbeeld hagelnetten voor de fruitsector) tot de mogelijkheden en ook staatssteun, via het landbouw-rampenfonds, is mogelijk.

2. Het toekomstige Europese kader

In de voorstellen van de Europese Commissie die nu op tafel liggen, komen de gewasverzekeringen en de fondsen aan bod, maar ook een nieuwe inkomensstabilisatietool. Mevrouw Magnus beklemtoont dat deze maatregelen onder pijler II van het GLB zullen vallen, wat logischer is, aangezien cofinanciering gevraagd wordt.

Voor de gewasverzekeringen blijven de voorwaarden dezelfde, maar de cofinanciering verschilt. De Europese financiering zou 20 tot 50 percent bedragen, aangevuld met 80 tot 50 percent Vlaamse middelen.

Voor de inkomensstabilisatietool worden op bedrijfsniveau de inkomens nagegaan. Als een bedrijf een inkomensdaling kent van meer dan 30 percent ten opzichte van het gemiddelde van de voorgaande drie jaren, kan 70 percent van het verlies van het bedrijf vergoed worden. Daarvan kan 65 percent gesubsidieerd worden door de overheid en de overige 35 percent moet komen van sectorbijdragen.

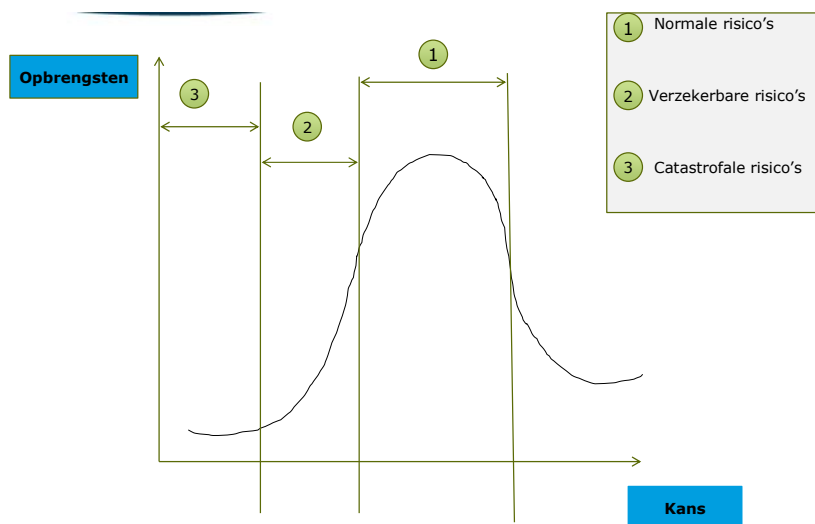
Mevrouw Magnus formuleert een aantal opmerkingen bij het systeem. Het is ten eerste zeer duur. De berekeningen van de Europese Commissie ramen de kostprijs tussen 0,7 en 3,3 miljard euro. Voor een sector die een langere tijd in crisis verkeert, zou de berekeningswijze impliceren dat deze bedrijven geen steun meer krijgen om het verlies te vergoeden. De Commissie wil hiermee aangeven dat, indien nodig, in een sector ook een herstructurering moet kunnen plaatsvinden.

3. Vlaamse initiatieven: verleden

Op 8 mei 2008 heeft minister-president Kris Peeters een rondetafelconferentie georganiseerd over risicobeheer en de start van de taskforce aangekondigd. In de taskforce zitten de verzekeringssector, de landbouworganisaties en de overheid samen om de mogelijkheden inzake risicobeheer na te gaan.

Op 3 december 2008 vond de eerste vergadering plaats en werden de mogelijkheden in het Europees kader geschetst. Op 5 februari 2009 vond een internationale workshop plaats om vergelijkingen te kunnen maken. Op 19 maart 2009 werd gefocust op het landbouwrampenfonds. Op 28 april 2010 vond de laatste vergadering plaats, waarbij een concreet voorstel, naar analogie van de Nederlandse brede weersverzekering, werd voorgesteld en werd bekeken hoe het landbouwrampenfonds zou worden ingevuld bij een mogelijke regionalisering. Mevrouw Magnus wijst op de link tussen de werking van het landbouwrampenfonds en de mogelijke ontwikkeling van verzekeringsproducten.

Aan de hand van onderstaande grafiek geeft zij meer duiding:

Deel 1 is het normale risico dat de landbouwer zelf moet dragen: grote kans op voorkomen, maar met kleine opbrengstdaling. Deel 2 is normaal gezien een verzekeraar risico: de kans op voorkomen is niet zo groot en het opbrengstverlies blijft beperkt. Deel 3 bevat de catastrofale risico's: de kans is zeer klein, maar het opbrengstverlies is zeer groot.

Op dit moment dekt het landbouwrampenfonds zeer veel, en in de EU-regelgeving staat de limiet dat verzekeringen enkel gesubsidieerd mogen worden als de schade groter is dan

30 percent. Dat zorgt ervoor dat er op dit moment weinig ruimte is om verzekeringsproducten te ontwikkelen.

4. Vlaamse initiatieven: toekomst

Vlaanderen wil de invulling van het geregionaliseerde landbouwrampenfonds grondig bespreken. In de week van 12 december wordt de taskforce dan ook opnieuw gestart. Dan zullen de nieuwe EU-voorstellen voor risicobeheer, de regionalisering van het landbouwrampenfonds en de afstemming van het landbouwrampenfonds op de uitwerking van verzekeringsproducten besproken worden.

Vlaanderen maakt ook deel uit van de ADASCIS-stuurgroep (ADASCIS: Agricultural Damages Assessment System in Crop Insurance), een project van de federale overheid om het landbouwrampenfonds te hervormen en schadedetectie op een meer efficiënte manier te organiseren. De werkgroep heeft de werkzaamheden beëindigd en het is nu aan Vlaanderen om te bepalen of daar verder in geïnvesteerd moet worden.

Bij de Europese Commissie zal ook het Vlaamse standpunt verdedigd worden over de voorstellen voor risicobeheer in het nieuwe GLB.

II. BESPREKING

Mevrouw *Tine Eerlingen* vraagt meer informatie over de manier waarop, voor de maatregelen binnen pijler I, wordt berekend of de schade al dan niet groter is dan 30 percent. Gaat het om het inkomen of om de teelt?

Voor de inkomensstabilisatietool werd een kostprijsberekening gemaakt. Werden ook voor andere maatregelen de mogelijke kosten berekend?

Mevrouw *Tinne Rombouts* merkt op dat er de voorbije jaren al heel wat overleg is geweest over het risicobeheer. Het lid informeert welke belangrijke knelpunten naar boven kwamen uit de rondetafelconferenties.

Mevrouw Rombouts informeert ook of er overleg is met het Waalse Gewest en welke ontwikkelingen daar gebeuren.

Mevrouw *Isabelle Magnus* verduidelijkt dat voor de maatregelen binnen pijler I gestipuleerd staat dat het gaat om een productie- of inkomensverlies van meer dan 30 percent. De lidstaat kan dus kiezen, maar het is natuurlijk complexer om het inkomen in rekening te brengen, omdat dan zowel de productie als de prijs bekeken moeten worden. In Vlaanderen ligt de focus op dit moment enkel op productie. In de nieuwe voorstellen voor het GLB na 2013 valt dit onder pijler II en kunnen enkel productierisico's verzekerd worden.

Voor fondsen en verzekeringen heeft de Europese Commissie geen kostprijsberekeningen gemaakt, maar er zijn wel vergelijkingen mogelijk met andere landen, zoals de brede weersverzekering in Nederland. Tijdens de rondetafelconferentie was de conclusie dat in Vlaanderen eenzelfde ondersteuning – maximale subsidiëring van 65 percent – mogelijk is met de toen beschikbare niet-gebruikte middelen.

Mevrouw Magnus stelt dat er zowel vanuit de verzekeringssector als vanuit de landbouworganisaties knelpunten werden aangehaald. Voor de verzekeringssector is het een hinderenis dat Vlaanderen een kleine markt is, de ontwikkeling van verzekeringsproducten zeer duur is en er voor de schadedetectie expertise in huis moet zijn, wat op dit moment veelal niet het geval is en ook duur is.

In Spanje werd ook het probleem van de schadedetectie aangehaald, maar de systemen werken daar heel goed door de hoge staatssteun. In Nederland probeert men dat probleem

te ontwijken door te werken met een brede weersverzekering op basis van indexen (in de eerste jaren is schadedetectie op het veld nog wel noodzakelijk). De bedoeling van een indexsysteem is om bij overschrijding van een drempelwaarde van bijvoorbeeld neerslag een vastliggend bedrag uit te keren. In Wallonië werden tot nu toe zeer weinig initiatieven genomen, stipt mevrouw Magnus aan. Met de regionalisering van het landbouwrampenfondsen in aantocht worden initiatieven ontwikkeld.

III. UITEENZETTING DOOR DE HEER BERNARD DESMET, ASSURALIA

1. Plaats van het risicobeheer in het beleid

De heer *Bernard Desmet* stelt dat het voor de verzekeringssector logisch is dat de overheid aandacht heeft voor het risicobeheer in de land- en tuinbouwsector.

De nieuwe Europese regelgeving, die de landbouwer wil responsabiliseren, de regionalisering van het rampenfonds en de klimaatverandering zijn voor de spreker drie bepalende elementen. Zoals tot nu toe gebeurde met de taskforce, dienen alle stakeholders betrokken te zijn bij het overleg, maar uiteindelijk is het de ondernemer zelf die zal beslissen om al dan niet in te gaan op de aangeboden producten.

De belangrijkste zorg voor de landbouwer vandaag is volgens de heer Desmet de lage inkomsten voor bepaalde producten. De prijzen evolueren wel cyclisch, maar de landbouwers produceren soms aan kostprijs of zelfs met verlies. Om de landbouwbedrijven levensvatbaar te houden, is een systeem nodig dat voor een juiste marktprijs zorgt.

In het geval van een natuurramp is er vandaag het rampenfonds, en er zijn specifieke fondsen en verzekeringen.

Voor de Vlaamse overheid zijn de bepalende elementen de Europese regelgeving, de regionalisering van het rampenfonds en de werking van het rampenfonds, die soms niet optimaal is. Voor de overheid zou het goed zijn als een aantal risico's overgedragen kan worden naar de privésector, door de verzekeringen aan te moedigen.

2. Bestaande verzekeringsproducten

De heer Desmet schetst dat er enerzijds de klassieke verzekeringen zijn zoals brand, natuurrampen voor gebouwen en inhoud, aansprakelijkheid, arbeidsongevallen en motorrijtuigen. In de meeste gevallen vallen gebouwen onder de dekking 'eenvoudige risico's', en sinds 2006 zijn gebouwen ook gedekt tegen natuurrampen, met name overstromingen en aardbevingen, in het kader van de brandverzekering.

Anderzijds zijn er een aantal specifieke producten, zoals de verzekering tegen schade door hagel, sterfte van dieren door ongeval of ziekte, verstikking van dieren, wijziging van omgevingsfactoren – bijvoorbeeld voor klimatiseringssystemen voor kippenkwekerijen – en bedrijfsschade.

3. Ontwikkelen van verzekeringsdekking

Verzekeringsproducten dekken de risico's waartegen de landbouwer zichzelf niet kan beschermen. Risico's met een lage frequentie, maar met grote gevolgen, worden overgedragen. De voorwaarde om nieuwe dekkingen te ontwikkelen, is natuurlijk dat er interesse is bij zowel de verzekerden als de verzekeraars.

De heer Desmet stelt vast dat er slechts een beperkte interesse is bij de verzekerden. Zij vertrouwen vandaag op het rampenfonds, beschouwen de premies voor de bestaande dekkingen als hoog, en zijn slechts geïnteresseerd in specifieke verzekeringsdekkingen zoals voor hagelschade in de fruitteelt.

Er is evenwel ook een beperkte interesse bij de verzekeraars om nieuwe producten te ontwikkelen, beaamt de heer Desmet, want nieuwe producten in de landbouwsector impliceren hoge risico's en een onzekere return. Hiervoor zijn er een aantal redenen:

- er is een beperkte markt: een doelgroep van 42.000 landbouwers in België, waarvan 28.000 in Vlaanderen;
- de doelgroep is versnipperd, gelet op alle subsectoren;
- er is een beperkte interesse van de landbouwers zelf;
- er is geen solidariteit tussen de subsectoren.

Bovendien gaat het om complexe producten waarmee de verzekeraars weinig ervaring hebben en waarvoor weinig experts beschikbaar zijn.

Er zijn weinig gedetailleerde statistieken beschikbaar over schade in het verleden, wat maakt dat de ontwikkelingskosten heel hoog liggen. De heer Desmet wijst ook op de negatieve ervaringen in Nederland met de brede weersverzekering, met staatssteun in de premie. Maar men moet vaststellen dat de landbouwers weinig interesse tonen, waardoor het systeem zal worden aangepast. Het gehanteerde indexsysteem is vatbaar voor discussie, want het is mogelijk dat landbouwers die beperkte schade hebben geleden wel een vergoeding ontvangen, terwijl landbouwers met grotere schade uit de boot vallen.

De spreker wijst ook op de verschillende benadering van de gewesten. In Vlaanderen werd in het kader van de taskforce gefocust op verzekeringen met een tussenkomst in de premie. In Wallonië kiest men veeleer voor de stabilisatie van de inkomens van de landbouwers en de begeleiding van starters en bij investeringen. Pas daarna volgt de piste van de verzekeringen.

De heer Desmet somt de voorwaarden op om een bepaald risico verzekeraar te maken:

- voldoende spreiding;
- geen mogelijkheid tot beïnvloeding van de schade;
- mogelijkheid tot het bepalen van de schade;
- aanvaardbare premiehoogte – voldoende vraag;
- geen antiselectie, wat betekent dat een tamelijk grote groep moet deelnemen en niet enkel degenen die een groter risico lopen;
- beschikbaarheid van informatie – historiek, statistieken;
- herverzekerbare of beperkte verbintenis.

Voor de verzekeraars zou het volgens de heer Desmet haalbaar kunnen zijn om weersverzekeringen voor teelten in open lucht te ontwikkelen. Maar dat vergt heel wat onderzoek. Een verzekering voor planten- of dierenziekten is niet mogelijk, zeker niet voor ziekten die bestreden moeten worden in het kader van de regelgeving.

4. Weersverzekeringen

Om na te gaan of een verzekering van teelten in open lucht mogelijk is, vraagt de heer Desmet dat een onderzoek uitgevoerd zou worden om een concreter beeld te hebben van de markt die de verzekering zou kunnen betekenen, ook in het kader van de toekomstige rol van het rampenfonds. Wat zijn de behoeften van de landbouwers en wat zijn de aanvaardbare voorwaarden?

Er moet ook een economisch onderzoek plaatsvinden, waarin de kosten en baten van de ontwikkeling van nieuwe verzekeringen in kaart worden gebracht: marktpotentieel, investeringen en mogelijke structuren (elke verzekeraar op zich of in een pool?).

Als na een onderzoek wordt vastgesteld dat nieuwe producten haalbaar zijn, moeten ook nog een technisch onderzoek en de ontwikkeling plaatsvinden, vult de heer Desmet aan.

Samen met de overheid en de andere stakeholders moet een aantal tools ontwikkeld worden en dient operationele informatie ontwikkeld te worden (plaats en oppervlakte percelen). Deze informatie moet ter beschikking zijn van de verzekeraars in het kader van de dekkingen.

De rol van de overheid zal zijn weerslag vinden in de regelgeving, geeft de heer Desmet aan. Dat dient te gebeuren in overleg en met aandacht voor eenvoud en transparantie. Daarnaast is er natuurlijk ook een rol weggelegd voor de overheid bij de subsidiëring. Hierbij geniet voor de verzekeraars een 'stop-loss'-herverzekering de voorkeur (wat betekent dat er een bovengrens is voor het engagement van de verzekeraar) en dient versnippering van de middelen tegengegaan te worden. Ook voor preventie en controle en informatieverstrekking speelt de overheid een rol.

IV. BESPREKING

Mevrouw *Tinne Rombouts* gaat in op de bestaande verzekeringsproducten voor de landbouwsector zoals hagelschade of dierensterfte. Is er een zicht op het percentage landbouwers dat vandaag gebruikmaakt van die specifieke verzekeringsproducten? Zijn er redenen aanwijsbaar waarom voor bepaalde producten meer interesse is dan voor andere?

De spreker ziet als knelpunten de vaststelling van de schade en de beperkte markt, waardoor de interesse van de verzekeringssector laag is. Op welke manier is verbetering van de situatie mogelijk? In de toelichting van de verzekeringssector heeft mevrouw Rombouts heel veel voorbehoud gehoord, maar het is wel de uitdaging om een risicobeheer uit te bouwen. Vandaar de vraag van het lid welke elementen de interesse van de verzekeringssector kunnen versterken. Mevrouw Rombouts informeert ook of het interessant kan zijn om internationaal te werken, samen met buitenlandse verzekeraars.

Mevrouw Rombouts verwijst nog naar de situatie in Wallonië, waar eerst wordt gefocust op de inkomens van de landbouwers, dan op de begeleiding van starters en pas later op verzekeringen. Op welke wijze wordt die inkomensgarantie geregeld? Wordt dit systeem door de verzekeringssector of door de overheid beheerd en over welke budgetten gaat het? Wat is de visie van de verzekeringssector over dit systeem?

Ook mevrouw *Tine Eerlingen* ervaart de reserve van de verzekeringssector. In het buitenland bestaan dergelijke verzekeringssystemen al, stipt de spreker aan. Werden die, naast het voorbeeld van Nederland, al in ogenschouw genomen? Het lid is de idee genegen om op Europese schaal iets uit te werken en wil de mening van de verzekeringssector hierover kennen.

Mevrouw Eerlingen gaat nog in op het aspect van het bepalen van de schade. Volgens de verzekeringssector is het moeilijk vast te stellen wanneer er echt schade is of wanneer er beïnvloeding mogelijk is. Met het huidige landbouwrampenfonds wordt op basis van weersomstandigheden bepaald wanneer het gaat om een ramp. Op individueel niveau is dat waarschijnlijk moeilijker, maar op grotere schaal kan volgens de spreker toch objectief bepaald worden wanneer het om een schadegeval gaat.

Mevrouw *Els Robeyns* stipt aan dat in de fruitsector de interesse voor de hagelverzekering is toegenomen, dankzij de Europese middelen. Ongeveer 20 procent van de fruittelers zou een dergelijke verzekering hebben afgesloten. Het lid maakt wel duidelijk dat dit natuurlijk geen verzekering is die alle risico's dekt en dus eigenlijk beperkt is.

Mevrouw Robeyns merkt ook weinig enthousiasme bij de verzekeringssector voor de Nederlandse brede weersverbetering. Zal bij de bijsturing het forfaitair systeem verlaten worden?

De heer *Jos De Meyer* informeert of er in het buitenland goede voorbeelden zijn die inspirerend kunnen werken.

De heer *Karlos Callens* toetst of het klopt dat binnen de dierziekteverzekering slechts twee ziekten verzekerd worden.

De spreker noemt de verzekering voor teelten in open lucht een van de belangrijkste elementen voor de landbouwsector. Volgens de verzekeringssector zou deze verzekering haalbaar zijn, maar het lid vraagt hoe snel dat zou kunnen gebeuren.

Voor het technisch onderzoek voor de ontwikkeling van de weersverzekering zijn toch al veel gegevens beschikbaar, stelt de heer Callens. Misschien is de informatie niet gebundeld, maar dit punt zou volgens het lid geen grote hinderpaal mogen zijn.

Er werd in de toelichting ook verwezen naar het sanitair fonds. De heer Callens informeert of het mogelijk is om de risicoverzekering voor de landbouwers op dezelfde manier in te richten als het sanitair fonds.

De heer *Luc Nijs* geeft aan dat de meest specifieke verzekering de hagelverzekering is. Volgens een raming van de maatschappij van de heer Nijs is ongeveer 1,5 percent van de landbouwers verzekerd tegen hagel, wat een klein succes is, en bovendien daalt het aantal verzekerden jaar na jaar. Het resultaat van de verzekering wordt jaarlijks slechter, dus er wordt een belangrijke antiselectie vastgesteld.

Andere specifieke producten zijn succesvoller, maar dan gaat het om zeer duidelijke verzekerbare risico's. Een voorbeeld daarvan is verzekering tegen verstikking van dieren in geklimatiseerde stallen. Ook voor de glastuinbouw zijn er gesofisticeerde producten, waarbij ook de immateriële gevolgschade verzekerd kan worden. Deze producten kennen volgens de spreker een groot succes.

De interesse van de verzekeringsmaatschappijen voor een weersverzekering kan in de eerste plaats gestimuleerd worden door de vraag van de markt, licht de heer Nijs toe. Een product ontwikkelen waar op dit ogenblik geen grote vraag voor blijkt te zijn, is niet evident, en bovendien zijn er ook risico's aan verbonden. Voor risico's die verzekeraar zijn tegen een betaalbare premie zal het rampenfonds niet meer tussenkomen, stelt de heer Nijs.

In Nederland was de ervaring dat er vanuit de fruitteeltsector wel interesse zou kunnen zijn voor een verzekering, maar dan hoofdzakelijk voor hagelschade. De klant zou eigenlijk alleen kiezen voor een verzekering tegen hagelschade, maar aangezien een verzekering die beperkt is tot hagel niet in aanmerking komt voor subsidie, werden er nog andere waarborgen in opgenomen. Het eindproduct geeft een degelijke dekking voor hagelschade en een beperkte dekking voor andere gevaren, zodat de polis subsidieerbaar is.

Als dit product in Vlaanderen ter beschikking zou zijn, in combinatie met het rampenfonds, zou bijvoorbeeld voor storm het rampenfonds niet meer tussenkomen, stelt de heer Nijs, aangezien storm dan een verzekeraar risico is.

Er zijn volgens de heer Nijs meerdere goede en succesvolle voorbeelden te vinden. In Spanje bijvoorbeeld werd een heel specifieke formule toegepast, met ook veel overheidssteun. De verzekeraars nemen alleen maar het risico over en verzorgen de distributie van de verzekeringen. Alle kosten voor productontwikkeling, het opleiden van experts en het operationeel gebeuren, zijn ten laste van de pool Agroseguero en dus van overheidsmiddelen. Bovendien zijn de klimaatrisico's in Spanje uiteraard ook anders.

In Wallonië wordt de inkomensgarantie volgens de heer *Bernard Desmet* gezien als rechtstreekse steun vanuit de overheid, en dus niet via verzekeringen. De steun zou uitgekeerd worden als er een inkomensverlies is van meer dan 30 percent. Voor de verzekeraars is eventueel een rol weggelegd voor het resterende eigen risico van de landbouwer van 30 percent.

Mevrouw *Isabelle Magnus* vult aan dat dit eigenlijk de inkomensstabilisatietool is die onder pijler II valt. Maar de schade die lager is dan 30 percent mag niet gesubsidieerd worden volgens de WTO.

De heer *Luc Nijs* verwijst ook nog naar de Verenigde Staten, maar daar zijn de verzekeringen het instrument voor subsidies aan de landbouw, wat uiteindelijk nog heel weinig te maken heeft met schadeverzekeringen. Hij betwijfelt sterk of een dergelijk systeem in Europa aanvaard zou worden.

De heer Nijs zoomt in op de problematiek van de schadebepaling. Hij wijst erop dat bij het rampenfonds in eerste instantie een gebeurtenis erkend moet worden als ramp. Daarna wordt de schade op het terrein begroot. Bij een verzekering is er geen externe instantie die verklaart dat het gaat om een ramp en er een vergoeding zal volgen. De ervaringen met de aardbeving- en overstromingsdekkingen voor de eenvoudige risico's leren de heer Nijs dat de tussenkomsten van de verzekeraars een veelvoud zijn van de tussenkomst van het rampenfonds voorheen. Een correcte en aanvaardbare schaderegeling is dus super belangrijk, beklemtoont de spreker. Dat hangt volgens de heer Nijs ook samen met de problematiek van indexgebaseerde verzekeringen, een van de zwakke punten van het Nederlandse systeem. De index wordt berekend, maar het is perfect mogelijk dat een individuele landbouwer wel meer dan 30 percent schade heeft, zonder dat hij volgens de index recht heeft op vergoeding. Het omgekeerde kan zich ook voordoen.

De vraag naar een weerschadeverzekering blijkt inderdaad groter te zijn in de fruitteelt, stelt de heer Nijs. Dat gebeurt in Vlaanderen via dezelfde Nederlandse specialist in verzekeringen voor fruit. In Nederland is dat georganiseerd zoals de onderlinge weerschadeverzekering, de gesubsidieerde verzekering. In Vlaanderen is er vraag naar een dergelijke verzekering, maar er moet volgens de heer Nijs op toegezien worden dat de garanties van het rampenfonds niet afgebouwd worden.

In Nederland was er eerst een forfaitaire vergoeding van 25 percent van de schade als de index overschreden werd. Dat werd al bijgestuurd naar een correcte vergoeding, op vraag van de verzekerden. Bij een schade van 31 percent wordt 1 percent schadevergoeding uitgekeerd enzovoort. Maar het commercieel succes is nog altijd ondermaats.

De dierziektenverzekering is een verzekering tegen alle ziekten, met uitzondering van besmettelijke ziekten die door de overheid gereguleerd worden, verduidelijkt de heer Nijs.

Als er effectief vraag is naar een weerschadeverzekering moet nog ingeschat worden hoeveel landbouwers zich gaan verzekeren, want er moet een heel schaderegelingsapparaat opgezet worden om de kennis voor dergelijke complexe verzekeringen op te bouwen. Daar is tijd voor nodig, merkt de spreker op.

Het ontbreken van gegevens is gedeeltelijk een probleem voor de verzekeringssector, stipt de spreker aan. Het is moeilijk om bruikbare cijfers te verzamelen voor groenten en voor schade uit het verleden. De cijfers van het rampenfonds zijn niet bruikbaar voor verzekeraarsdoelstellingen.

Een weerschadeverzekering naar het voorbeeld van het sanitair fonds is volgens de heer Nijs nog niet onderzocht. Het sanitair fonds is geen verzekering. Of een fonds voor weer-

schade aan teelten een goede formule zou zijn, is niet onderzocht door de verzekeraars, maar het zou een onderdeel kunnen zijn van een globaal onderzoek over risicobeheer dat ruimer is dan de verzekeringsoplossingen, besluit de heer Nijs.

De heer *De Meyer* resumeert dat in het buitenland niet echt goede voorbeelden te vinden zijn, tenzij ze werken met veel overheidssteun. Maar in een periode waarin de overheidssteun schaarser wordt, is dat geen evidentie.

De heer *Bernard Desmet* vult tot slot nog aan dat de haalbaarheid van een verzekering voor teelten in open lucht onderzocht moet worden. De verzekeringssector stelt op dit moment niet dat die verzekering sowieso haalbaar is. Dat onderzoek gebeurt ook best samen met de overheid.

Jos DE MEYER,
voorzitter

Tinne ROMBOUTS,
verslaggever